Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своѣй хатѣ своя правда

И сила и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 18 | ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 13-го Іюня 1894. | ГОДЪ II

СПРАВОЗДАНЬЕ
ЗЪ ЗАГАЛЬНЫХЪ ЗБОРОВЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Шамокінъ, 4, VI. 94.

Загальне зôбране „Руского Народного Союза“ вôдбуло ся дня 30-го лат. мая въ мѣстѣ Шамокінъ. На зôбране явили ся делегаты зъ Братствъ: 1) Шамокінъ, 2) Оліфантъ, 3) М. Кармель, 4) Вилксберръ и 5) Джерзі-Сіті — въ числѣ 17. Крôмъ того присутствовали при нарадахъ поодинокій члены зъ Грейсъ-Рунъ, Оліфанту, Сентраліи, М. Кармель и Шамокінъ, якъ и Вч. оо. Гуловичъ зъ Фріляндъ, Обушкевичъ зъ Оліфантъ, [illegible] чанінъ зъ Кінгстонъ, [illegible] чанінъ зъ Плизантъ-Гиллъ, Грушка зъ Джерзі-Сіті, Констанкевичъ зъ Шамокінъ и Д-ръ Сѣминовичъ. о. Полянскій зъ Піттсбурга, вôдъ двохъ тыжднѣвъ тяжко хорый не мôгъ явити ся, и заславъ лишень листъ зъ пожеланемъ доброго успѣха „Союзу“. о. В. Мартьякъ, перешкодженый занятьемъ въ парохіи (похоронъ), тоже не явивъ ся, лишень заславъ поздоровительный телеграмъ.

Нарады розпочали ся о 3 год. по полудню. На предсѣдателя нарадъ выбрано одноголосно о. Обушкевича, котрый, подяковавши за выбôръ, покликавъ д-ра Сѣменовича и г. Пырча на секретарôвъ. По зданю справозданя зъ дѣловодства и розвою „Союза“, секретаремъ о. Констанкевичемъ и по справдженю рахункôвъ касы черезъ контрольну комисію, дôставъ дотеперѣшный выдѣлъ абсолюторію, зъ подякою за точне и сумлѣнне ведене дѣлъ „Союза“.

Дальше приступлено до дебаты надъ где-котрыми параграфами Статутôвъ. И такъ додано до теперѣшныхъ параграфôвъ еще слѣдуючій:

1) Если котрый русинъ не належить до жадного Братства, а хоче вступити до „Союза“. то мае предложити свѣдоцтво лѣкарске, що есть здоровъ.

2) Кождый новоприступаючій до „Союза“ (вôдъ загальныхъ зборôвъ, т. є. вôдъ 30-го мая 1894 р.), если хоче мати право до запомоги заразъ, то мусить заплатити крôмъ вступного 50 ц. еще за три мѣсяцѣ напередъ, т. є. 1 дол. 50 ц. Если же напередъ не заплатить, лишень мѣсячно, то доперва по трехъ мѣсяцяхъ членъ мае право до запомоги.

3) Если членъ „Союза“ мае жену въ краю, а вступаючи до „Союза“ заявить, що въ случаю смерти жены въ краю, хоче за ню достати посмертне ($200), то при тôмъ заявленю мусить [illegible] ровля своей жены въ краю, пôдписане черезъ лѣкаря и мѣсцевого священника. На случай же смерти жены въ краю, мае предложити до заряду „Союза“ свѣдоцтво лѣкарске о смерти своеи жены, и доперва тогда получить запомогу.

На мѣсце загального зôбраня „Союза“ на будучій рôкъ призначено мѣсто Олифантъ.

На тôмъ нарады скôнчено, и приступлено до выбору нового Совѣта на слѣдуючій рôкъ и держачи ся § 42 Статута выбрано:

Предсѣдатель Теодозій Талпашъ зъ Шамокінъ.
Заступникъ Пред. Мих. Цвчакъ зъ Вілксберръ.
Секретарь о. Констанкевичъ
Касіеръ Ив. Глова.

Яко Радній выбрано:
Андрей Пивоварникъ зъ Вілксберръ.
Юрко Хилякъ зъ Оліфантъ.
Як. Даньковскій зъ Джерзі—Сіті.
Теодоръ Хомякъ зъ М. Кармель.
Ал. Галабруда зъ Сентраліи.
Д-ръ Сѣменовичъ зъ Шамокінъ.

Яко Заступ. Радныхъ:
Ал. Курила зъ Грейсъ—Рунъ.
Мих. Адзима зъ М. Кармель.
Петро Шиманьскій зъ Майфільдъ.
Стеф. Дранько зъ Вілксберръ.
Кон. Кобанъ зъ Оліфантъ.

Яко Контрол. Комисія:
о. Гуловичъ зъ Фріляндъ.
о. Обушкевичъ зъ Оліфантъ.
о. Товтъ зъ Вілксберръ.
о. Грушка зъ Джерзі—Сіті.

Яко Заступ. Кон. Ком.
Гр. Гукъ зъ М. Кармель.

Въ кôнцѣ зôбраня делегаты подяковали о. Грушцѣ, за ревне пôдпиране справъ „Союза“ въ его „Свободѣ“ и ухвалили одноголосно, щобъ „Свобода“ була органомъ „Союза“.

На тôмъ закôнчено загальне зôбране. Справоздане касове „Союза“ появить ся въ найблизшôмъ числѣ „Свободы“.

Т. Талпашъ,
Предсѣдатель.
І. Констанкевичъ
Секретарь.

ЗЪѢЗДЪ ДЕЛЕГАТОВЪ
Народного Руского Союза въ Шамокінъ, Па.

(Конець.)

[illegible] душа руско-американской интеллігенціи и неутомимый труженикъ для блага меньшихъ братôвъ, въ своей довшôй промовѣ, подяковавши за зроблену ему честь, загрѣвавъ всѣхъ русинôвъ до працѣ, до труду для добра Американской Руси.

О 3-ôй годинѣ по полудню вôдбули ся нарады делегатôвъ „Союза“ въ тôмъ порядку и зъ тымъ результатомъ, якъ есть подано въ урядовôмъ справозданю.

Пôдъ часъ нарадъ делегатôвъ „Союза“ наспѣли слѣдуючій телеграмы:

Газлетонъ, Па.
Най Господь благословить Рускій Народный Союзъ! Многая лѣта!
Ем. Левицкій.

Газлетонъ, Па.
Изъ глубины серця желаю, щобъ Господь Богъ поддержовавъ Собраніе и „Союзъ“ на многая лѣта!
о. Мартіякъ,
Гр. кат. священникъ.

Джерзі—Сіті.
Щасть, Боже до народного труду. [illegible] духомъ зъ вами. Щасть Боже вамъ, най погибель ворогамъ. Пьемъ до Руси [illegible]ліоновъ, пьемъ до Руси тутъ и тамъ!
Русины.

Піттсбургъ.
Здравствуйте чесни отцы и достопочтены делегаты Руского „Союза“. Я молю Бога, щобъ ваши труды увѣнчали ся хорошимъ успѣхомъ на благо Руси святой.
Г. Кохапикъ.

О 8-ôй годинѣ бувъ данный вечерокъ и баль въ „Columbia Hall“ на честь делегатôвъ „Союза“. Вступне слово державъ о. крилошанинъ Констанкевичъ, короткими патріотичными словами привитавши гостей и пояснивши цѣль и велике значене „Союза“.

Слѣдуюча програма сего вечерка була выконана пôдъ кождымъ взглядомъ якъ найлѣпше:

I. Слово вступне.
II. „Щасть намъ, Боже!“ Хоръ
III. Декламація.
IV. Хлопске весѣлля. Хоръ.
V. Одчитъ Д-ра Сѣменовича.
VI. „Гуляли“. Хоръ.
VII. Декламація.
VIII. „Кводлибетъ“ Лысенка Хоръ.
IX. Якъ выйдешь на выс. гору. Хоръ.
X. Край дармоѣдовъ. Оповѣданье.
XI. „Широкій лугъ“ Хоръ.
XII. Розмова глухихъ.
XIII. „Дурень хто проживае.“ Хоръ
Погуляемъ всю ночъ! Хоръ.

На вечерку, крôмъ ру[illegible] а много поляковъ, литвинôвъ, американцѣвъ и нѣмцѣвъ. Всѣ не могли налюбоватись рускою пѣснею и на желаніе публики кождый кавалокъ мусѣвъ повторити ся по два або три разы. Хоромъ управлявъ о. Обушкевичъ при помочи д-ра Сѣменовича. Тутейшй газеты на другій день присвятили величезнй статіи о рускôмъ вечерку и о чародѣйной силѣ рускои пѣснѣ. По вечерку бувъ баль, котрый почавъ ся коломыйкою, до котрои стало 60 паръ. Пôдъ часъ балю грала мѣсцева оркестра.

Мы-бъ и закôнчили тутъ сей описъ того народного свята, наколи-бъ не тяживъ на насъ святый обовязокъ подяковати вч. о. кр. Констанкевичу и всѣмъ шамоцкимъ братамъ за ихъ щиро руску гостинность.

Вôдъ серця кличемо: спаси-Богъ за хлѣбъ, за сôль и до зобаченя на третôмъ головнôмъ зôбраню „Союза“ въ Оліфантѣ!

Кôлка Слôвъ „ДУШПАСТЫРЮ“

„Душпастырь“ въ 7-мъ ч. помѣстивъ статію: „Продносины рускои церкви въ Америцѣ“, а котру „Дѣло“ [illegible] живцемъ передруковало, безъ жадного уваги зъ своеи стороны. Перечитавши отже тую статію съ початку до кôнця, прийшли мы до того переконаня, що „Душпастырь“ такъ розумѣе ся на цѣлôй тôй справѣ, якъ слѣпый на барвахъ.

Во—первыхъ „Душпастырь“ гельми грубо мылить ся, наколи дѣлить американскихъ русинôвъ на народовцѣвъ и русофілôвъ. Мы можемо сказати смѣло, що у насъ абсолютно жадноп партіи нема, тôлько робочій рускій людъ, переселившій ся въ Америку зъ Галичины, зъ Угорскои Руси и невалике число бѣлорусинôвъ зъ Миньскои и Виленськои губерній. Тутъ на далекôй чужинѣ каждый русинъ со[illegible] узкоглядныхъ [illegible] або русофілахъ тутъ нѣкому й не снилось!...

Американскй Русины могуть бути добрымъ прикладомъ нашимъ галицкимъ узкоглядныъ шкаралупникамъ въ тôмъ взглядѣ, що лишивши на бôкъ дурненьки назвы: мягкихъ, твердыхъ, народовцѣвъ, руссофилôвъ и т. д. стали на історичнôмъ грунтѣ „рускости“ и вôдтакъ спôльными силами старають ся полѣпшити свою долю и стати достойными тои свободы, яка тутъ кождому есть дана черезъ конституцію.

Мы тутъ не маемо часу бавити ся въ пустяки и въ партіи. У насъ суть жизненнй питаня на порядку дневнôмъ. Намъ ходить о тое, щобъ той народъ, котрый битый нуждою и злыми людьми, безъ освѣты прийшовшій сюда, — просвѣтити, уклагороднити, познаемити зъ цівілізованимъ свѣтомъ, дати ему понятіе о годности чоловѣка, о его обовязкахъ. Зробити его свѣдомимъ зъ поступомъ и духомъ часу, звернути его увагу на стрѣмленія и бажаня нынѣшной суспôльности.

Дальше „Душпастырь“ черезъ свое незнане обставинъ, рѣчи и людей, за велику дае честь десятьомъ мадьяронскимъ prevelebnym пôвголовкамъ, называю[illegible]

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю..........2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тиждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum..$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

[illegible] вони „руссофілы"!... Се люде безъ всякои чести и характеру: вони прийшли до Америки тôлько за наживою и грошемъ; у нихъ церковь — то жерело заробкованя. у нихъ народнôсть — пусте слово, не маюче жадного значеня. Съ початку, коли тая горда розбѣгласъ по Америцѣ и захопила силомѣць ночною порою рускій церквы за рускій грошѣ поставленѣ, рознесла ся вѣсть, що Римъ давъ наказъ выгнати ихъ зъ Америки. Тодѣ они постановили перейти на православіе. Але якось въ Ватиканѣ роздумали и дали спокôй. Тодѣ они — не сѣло, не впало — стались загорѣлыми католиками, пôддали ся тутейшимъ епископамъ, противъ волѣ народа позаписовали церкви, вôдреклись назвы Русиновъ, на кождôй церквѣ дали написъ: „gr. kath. hungerian church", а себе назвали мадярами восточного обряда. Зъ нихъ анѣ оденъ не знае говорити по руски, тôлько по мадярски та по словацки. Що бôльше, бувъ такій оденъ зъ нихъ, що таки тутъ въ Америцѣ навчивъ ся читати службу божу по руски.... Чи-жъ се партія? чи-жъ се „руссофілы" въ очахъ „Душпастыря"?

„Душпастырь" самъ собѣ дае свѣдоцтво, що не розумѣе ся на рѣчахъ, о котрыхъ пише, бо пытае ся; звôдки взяли-ся православні Русины въ Америцѣ и наслѣпо стрѣляе стару iезуитско-польску дурницю, що тое все нарôбили московскій рубль!... Се дѣйстна брехня... Нашѣ Русины, не могши стерпѣти мадярскихъ попôвъ, добровôльно де-куда перейшли на православіе.

Въ концѣ заявляемо передъ цѣлымъ свѣтомъ, що наколи Римъ не вôдкличе педляровъ мадярскихъ prevelebnych, або сли дасть нерозважный наказъ нашимъ униятскимъ священникамъ патріотамъ пôддатись тутейшимъ епископамъ и рускі церкви, за рускій робôтничі поставленѣ гроши, на нихъ записати, тогда въ однôй годинѣ весь народъ перейде на православіе.

Тое, що тутъ пишемо не есть взяте зъ воздуха, але есть чистою правдою!..,

Sapienti sat!

Гр. Грушка.

ЗАЯВЛЕНІЕ.

Не разъ, анѣ не два можна подибати въ нашôй газетѣ терпкій слова правды, высказаній на науку и покаяне зарозумѣлыхъ та гордыхъ духовныхъ зъ угроскоп стороны. Але днесь заявляемо, що мы всѣхъ угро-рускихъ священниковъ николи не зачисляли до той категорій, але деякихъ [illegible] Мѣжъ угро-рускими священниками суть также хорошій патріоты и щирій русины, належачій до „Союза". До тыхъ мы завсе вôдносили ся зъ честію и пошанованемъ и будемъ такъ само и надальше. Сли отже прийдеться намъ спомнути о угро-рускихъ духовныхъ и высказати щиру правду въ очи, то просимо нашихъ угро-рускихъ отцевъ и рускихъ патріотовъ мати на увазѣ наше нынѣшне заявленіе.

Редакція „Свободы".

УВАГА.

Хотячій приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касера.

Mr. John Glova
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою:

Rev. J. Konstankiewich
14 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

ЩО ТО ЕСТЬ ВОЛЬНОСТЬ?

(Конець,)

Черезъ пьянство загостили въ богатй колись села крайна нужда и голодъ, и выгнала нашихъ людей шукати по-за границями нашого рôдного краю кавалокъ хлѣба и вôдтакъ спасти ся вôдъ голодовои смерти!...

Дѣти, внуки тыхъ самыхъ батьковъ, котрй або цѣлкомъ пропили и змарновали весь маетокъ и пустили го въ руки жидовъ лихвяровъ-корчмаровъ, або позôставили ще яку одробину и пару прутовъ, не записаныхъ въ жидôвскомъ векслю, прийшли и до Америки шукати заробку и сплатити старй довги.

Але вмѣсто жити тверезо, ощадно и складати центъ до цента на заплачене довговъ, многй зъ нихъ стали наслѣдовати бридкій налогъ батьковъ своихъ що до пьянства, особливо по бôльшихъ мѣстахъ, успокоюючи свою совѣсть тымъ, що они на цента робятъ и що Америка есть вôльна, и они маютъ вôльнôсть — упити ся и нихто имъ не мае до розказу, бо онипьють за свое. Мы знаемо такихъ „вôльныхъ" и моглибы по имени навести що уже суть тутъ много роковъ, а черезъ свое глупе по- [illegible] лали до краю на довги анѣ зломаного цента, но що бôльше: наробили довгу по 200, 300 и 400 доляровъ, позычаючи вôдъ своихъ людей, помимо що завсе мали роботу. Такъ робити — не есть вôльнôсть, тôлько самоволя, розпуста и пьянство, черезъ котре не одинъ нашъ русинъ стаеть ся погордою и посмѣховискомъ въ очахъ другихъ. Правдива вôльнôсть есть дана на тое, щобъ заробити собѣ на житье и на все, що потребне, а решту щадити на будуще, щобъ не бути тягаромъ для другихъ въ часѣ хоробы, а въ разѣ смерти, щобъ не жебрати, якъ на дѣда и го поховати.

Правдива вôльнôсть есть то, наколи чоловѣкъ розполагае своимъ зароблѣныхъ центовъ, записуючись до братства, до „Союза" платитъ на читальню, и школу, на „Народный Домъ". Такого чоловѣка яко правдиво вôльного, не тôлько шанують и люблять свои, але и чужй го поважають.

Прибувши до Америки забули, що пьянство було причиною ихъ зубоженя въ старôмъ краю, и вмѣсто вôдрѣкись того бридкого налогу и стати ся людьми тверезыми, тымъ бôльше особливо по великихъ мѣстахъ, вôддають ся пiятицѣ и марнотравству, бо имъ тутъ, якъ говорять, за ихъ гроши вôльно ся напити. Жиды зъ околиць Горлицького повѣту, користаючи зъ тои хлопскои фільозофіи, гурмою прибули до Америки, и занюхавши де нашй люде зъ тыхъ сторôнъ поселили ся, въ сей часъ поотворяли тамъ сальоны и „музыки". Нашй люде, не зважаючи ни на смѣхъ, ни на ганьбу другихъ людей, (бо тутъ такого звычаю не мае) якъ тй пчолы що четверга и суботы горнулись до корчмы на музыку, и тамъ хлопцѣ и дѣвчата, старй и молодй, — вôддавались по ночамъ розпустѣ, тратили грошѣ и збогачовали жидôвъ, котрй нынѣ маютъ свои домы и тысячи въ банкахъ. Не розумно понята нашими людьми „вôльнôсть", збогатила чужихъ!...

Люде добрй, схаменѣтъ ся! не прогнѣвайте Бога и дякуйте Ему, що вамъ дае здоровье до працѣ и користайте зъ правдивои вôльности, котра есть въ тôмъ, щобъ чоловѣкъ бувъ тверезый, ощадный, щобъ живъ по людски и бувъ просвѣченый. Вмѣсто тратити дармо гроши по музыкахъ и розпустныхъ домахъ, купи собѣ книжочки и запренумеруй собѣ руску газету и читай. Тутъ маешъ вôльнôсть въ Америцѣ ходити до такъ званыхъ вечѣрныхъ школъ, де тобѣ задармо научать читати, писати и говорити по англійски, — а се рѣчъ для кождого дуже потребна, бо якъ знаешь хоть написати нумеръ, твое имя, а кôлька словъ по англійски, то уже тобѣ лекше прийде знайти добру, лекшу и платну роботу. Наколи ты тутъ, чоловѣче, користаючи зъ правдивои вôльности станешь ся тверезымъ, ощаднымъ и просвѣтишь ся, тодѣ спознаешь дальше що тобѣ тутъ вôльно есть творити якійсь бізнесъ, купити домъ, або фарму, бути обывателемъ сеи країны, забирати голосъ въ громадскихъ справахъ, вписувати ся до братства, дбати о церковь руску, давати на школу, на читальню, пôдтримувати морально и матеріяльно руску народну справу, вписати ся до „Союза", закладати політичнй клюбы. Отъ що есть вôльно робити въ Америцѣ, — але не тратити по музыкахъ тяжко запрацьований центъ и потôмъ бити ся, рѣзати ся ножами, скаржити ся по судахъ, платити тлумачамъ по 50 дол. адвокатамъ по 100 д. и ще на концѣ, стративши гроши и роботу сидѣти по гарештахъ.

Родимцѣ!

Перечитайте уважно тыхъ кôлько терпкихъ словъ правды и поправте ся. Спомнѣть на тое, що треба „Народного Дому", де-бъ мы могли купити собѣ шіфкарты чи до краю, чи зъ краю, вымѣняти гроши и вôдтакъ не дати ся ошуковати жидамъ и иншимъ шпекулянтамъ. Організуймо ся, вступаймо въ „Союзъ", даймо ся пôзнати, яко рускій народъ, двигаймо ся, яко вôльнй, а бути вôльными, то значить: бути чесными, трудолюбивыми, ощадными, а вôдтакъ заможными людьми, а не живымъ товаромъ въ рукахъ чужихъ для ихъ збогаченя ся!

Правдива вôльнôсть —
То не своволя:
Якъ въ першôй есть добро,
Такъ въ другôй недоля!...

Гр. Гр.

УВАГА.

Просимо всѣхъ нашихъ предплатниковъ въ выпадкахъ змѣны своси адресы, въ сей часъ подати до редакціи нову свою адресу, абы регулярно отримовали свою газету, а мы не мали баламуты зъ почтою.

Звертаемо увагу, що мы стараемо ся нашу газету зробити якъ можно бôльше интересною для нашихъ людей, а протое замовляйте „Свободу."!!

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

††† 18-го цвѣтня сего року во всѣхъ краяхъ Австріи ухвалено законъ, накладаючій обовязокъ мельдувати тихъ, що належать до ополченя (ляндштурму). Крôмъ старыхъ, той законъ вкладае новй тягары на бѣдныхъ людей и на громады, длятого ческй, а де-котрй нѣмецкй послы противили ся ему; за нимъ обставали особливо польскй послы, для того антисемітъ д-ръ Люӧгеръ сказавъ имъ, що Полякамъ ходить о тое, щобы була война зъ Россіею и тому они такъ сильно побиваютъ ся за тимъ закономъ, але другй народы Австріи хочуть покою.

* * *

Селяньскій рухъ въ Угорщинѣ.

††† Якъ въ Галичинѣ такъ и въ Угорщинѣ селяне дуже, а дуже бѣдують. Не маючи не тôлько землѣ, котра-бъ ихъ могла яко-тако выживити, шукаютъ заробку по дворахъ, де въ теперѣшнѣмъ часѣ розпанашились найбôльше жиды, котрй въ цѣлôмъ краю панують тай усе выкорыстують для себе.

Нашй братя Русины и Словаки покидають зъ бо-

лемъ серг свою батькôвску рôдну землю и идуть до Америки, а мадярскѣ селяне пристали до соціялистôвъ и зачинають ворохотить ся. На дняхъ прійшло до кервавои битки межъ селянами а жандармами, де було пару убитыхъ, а много раненыхъ зъ однои и другои стороны.

* * *

††† Зъ нужды та зъ бѣды не знають уже нашѣ люде куди йти шукати кавалокъ хлѣба для утриманя своего нужденного житя. Зъ початку жиды-спекулянти вабили нашихъ селянъ до Молдавіи, де ихъ наче невôльникôвъ продавали. Опосля вôдкрила ся дорога до Америки, але позаякъ и въ Америцѣ настали тяжкѣ часы для робôтникôвъ, тодѣ почали выходити нашѣ люде до Росіи. Но и туда перегородили имъ дорогу польскѣ галицкѣ староства, керуючись душеспасительною гадкою: най лѣпше люде въ краю гинуть зъ голоду, але яко уніяты, якъ жити въ Росіи и ѣсти хлѣбъ зъ „шизматицкои муки". Нашѣ „великѣ политики", котрѣ на хлопськѣ заробки пасуть паньскѣ бруха по Вѣденьскихъ кавярняхъ, ще й досѣ не розумѣють, що люду, коли не мае чого ѣсти, йде о хлѣбъ, а не о той, або иншій „обрядъ".

Наконецъ знайшли ся новѣ агенты; котрѣ ходять по селахъ, туманять людей, а выдерши пару центôвъ вôдъ кождого, намавляють, щобъ ишли до Босны, бо тамъ добре и можна грошей заробити. До теперь правительство не звернуло на се уваги и паспорты выдають ся безъ всякои перешкоды.

* * *

††† Одна поважна газета, выходяча въ Тернополѣ, „Посланникъ" пише о политичнôй ситуаціи русинôвъ въ слѣдуючій способъ:

Чоловѣкъ, котрый слабыми конятами заѣде въ болото по оси и потому не може нѣ въ передъ нѣ въ задъ рушитись, то вѣрный образъ нынѣшнои политики Русинôвъ. Щобы сто паръ ходакôвъ сходивъ, то трудно-бы знайти щось подôбного. Оденъ тягне до лѣса, другій до бѣса, та и оденъ и той самый нынѣ такъ говорить и таку ставляе програму своеи политики, а завтра цѣлкомъ инакше спѣвае и не можна знати, чи за кôлька день вôнъ того всего, що говоривъ не заперечить. Може бути, що великимъ людямъ по великихъ мѣстахъ такъ уходить, але для насъ, провинціи, така политика безголôвя есть крайно мерзотною. Ставляемо щоразъ то новѣ програмы, та хиба на тое, щобы ихъ нѣколи въ житю не придержувати ся. Найновша програма, то програма мужей довѣрія (безъ довѣрія до себе и до другихъ!) Много любимо говорити и спорити о самостôйности народа руского, але чи мы для тои самостôйности багато зробили? и чи сама бесѣда зробить нашъ нарôдъ самостойнымъ? Неустаннымъ тôлько трудомъ и працею надъ добромъ народа зробити можемо его самостойнымъ, бо знаймо, що нарôдъ темный, морально занедбаный, зубожѣлый, здеморализованый, лихвою и жидами вынищеный, а зъ землѣ вывлащеный, не такъ легко може бути самостойнымъ."

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

*** Въ захôдной части Пенсильваніи, въ Огайо, Индіана, въ пôвночной и полудневой Иллинойсъ майнерскѣ страйки ще не закôнчили ся, але перемѣнили ся въ домашню революцію. Губернаторы тыхъ штатôвъ змушенѣ завôзвати вôйско на мѣсця страйкôвъ, де прійшло до кервавыхъ потичокъ.

–0–

*** С[illegible] нымъ закономъ о реформѣ цловôй може закôнчити ся за пару тыжднѣвъ. якъ доносять зъ Вашінгтону.

–0–

*** Въ околицѣ Шенандору йшовъ такій дôщъ, що шенандорскѣ майны залляла вода.

–0–

*** Президентъ Клівелендъ пôдписавъ наконецъ білль будованя мосту, котрый буде лучити Джерзі-Сіти зъ Новымъ Іоркомъ. Тысячи а тысячи робôтникôвъ будуть мати станôву роботу на кôлька лѣтъ.

–0–

*** Теперь тутъ ходять вѣсти, же буде выдане таке право, що кожденъ робôтникъ, сли схоче дестати яку роботу, буде мусѣвъ вказати що мае американскѣ паперы. Протое звертаемъ увагу Русинôвъ, щобъ брали паперы а вôдтакъ были забезпеченѣ на кождый выпадокъ.

–0–

*** Зъ Чарлстонъ пишуть: пять компаній войска примаршировало до Ruggs Run, щобы успокоити страйкуючихъ майнерôвъ, але тая оружна сила показалась за слаба. Протое зажадавъ губернаторъ ще тôлько вôйска. Але стрейкуючѣ не вôдступають, но нападають на вôйско зъ тымъ, кто що мае въ рукахъ.

–0–

*** Цѣлый чикагскій регментъ вôйска зоставъ высланый до мѣсцевости Рапа, де страйкуючѣ майнеры въ числѣ 400 мужа напали на товаровый потягъ, везучій угля. Страйкеры застановили тренъ и угля повыкидали.

–0–

*** Въ Новôмъ-Іорку наколи падае дощъ черезъ цѣлый день, тодѣ бізнесовѣ люде тратять 100 долярôвъ.

–0–

*** Сегорочнѣ жнива въ кождôмъ взглядѣ заповѣдають ся бути хорошими.

Такожъ яблокъ и иншихъ овощôвъ буде пôдъ достаткомъ.

–0–

*** Поляки въ Америцѣ чимъ разъ то бôльше приходять до переконаня, же католицизмъ есть перешкодою въ ихъ національныхъ змаганяхъ. Протое всюда заявляе ся охота переходу до старокатолицкои церкви. Въ Балтиморѣ поляки уже суть готовѣ, тôлько чекають часу. Въ Кливляндѣ уже давно перейли до старокатоликôвъ.

–0–

*** Теперь уже настала велика спекота.

РУСКІЙ ПІКНІКЪ

Дня 11-го Юлія лат. руске братство Св. Апост. Петра и Павла въ Jersey City буде мати пікнікъ въ Caledonian Park, недалеко Рускои церкви.

Кто хоче весело и пріемно забавити ся. най приходить на той пікнікъ. Протое запрошають ся якъ Джерзі-Ситскѣ такъ и мешкаючѣ въ околицѣ русины на тоту забаву!!!

УВАГА.

Наша газета тогда може розвивати ся и бути интересною для читаючои рускои публики, наколи нашѣ отцѣ духовнѣ и інтелігентнѣ русины будуть ю попирати не лишень матеріяльно але и морально. Протое просимо Вч. рускихъ священикôвъ и интеллигентныхъ русинôвъ най зволять писати до нашои Редакціи що де тôлько станеть ся нового а мае звязь зъ рускимъ громадскимъ дѣломъ.

Редакція „Свободы".

АМЕРИКАНСКА РУСЬ.

§§ Просимо г. Теодора Чулика, щобъ подавъ свою теперѣшну адресу.

—

§§ Господинъ Олекса Шлянта, рускій патріотъ зъ Майфільдъ, вôдступивъ вôдъ „Соединенія" и приступивъ до „Союза". Честь и слава ему!

—

§§ Всѣ русины зъ Майфільдъ заявили готовôсть пристати до „Союза".

—

§§ о. Теофанъ Обушкевичъ, рускій священникъ зъ Оліфантъ, ѣде до старого краю одвидѣти родину и поверне назадъ.

—

§§ 30 Мая въ Шенандорѣ вôдбула ся головна конвенція „Соединенія".

—

§§ „Свобода" получила зъ Риму вѣсть, що мадярскѣ духовнѣ, котрѣ самѣ собѣ выбрали вікарія десь въ сальонѣ и о котрôмъ нѣ Римъ, нѣ епископы не знають, — мають ити прôчъ зъ Америки.

Люде! Уважайте, щобъ ваша церковь не пропала, сли есть записана на тутейшого епископа, постарайте ся, [illegible] рукахъ.

—

§§ Русины въ М. Кармель постарали ся о свою руску школу. Славно!

—

§§ Кто-бъ знавъ зъ нашихъ родимцѣвъ де перебувае Несторъ або Исидоръ Кадубецъ изъ Тырявы Сольной, повѣта Сяноцкого, най дасть ласкаво знати до редакціи „Свободы".

—

§§ Одинъ мадярскій „prevelebny" уже пôйшовъ самъ зъ Пассеику.

—

§§ Ще знаходять ся такѣ глупенькѣ нашѣ люде, що дають свои центы, не знаючи на-що:

„Соединеніе", за проводомъ „Союза", наложило на кождого члена 50 цент. заплаты мѣсячнои, а рахунокъ здасть ажъ по д в о х ъ рокахъ. И дурнѣ пристали не спитавши: де ся давнѣ грôши дѣли?...

—

§§ Въ Jersey City Василь Дитко, родомъ зъ Волôвця, тяжко покалѣчивъ Петра Фусяка въ сальонѣ на музыцѣ. Поліція глядить за нимъ. Такъ-то нашѣ люде роблять, не маючи нѣ встыду, нѣ чести.

ВСЯЧИНА.

* Панѣ Гаррисонъ Бредловъ въ Карсонъ-Сіті Небраска, породила близнята, маючи 63 роки, а ей мужъ 70. Тотѣ супруги суть найстаршими на весь свѣтъ, котрымъ таке щасте усмѣхнуло ся.

* Въ Чехахъ оденъ коваль потрафивъ окути въ желѣзнѣ обручѣ куряче яйце. Теперь кождый може собѣ подумати: якои то треба было терпливости и зручности, щобъ показати тую штуку: окувати яйце и не збити его!..

* Оденъ нѣмецъ, котрый называе ся Шнайдерейхтъ, бувъ черезъ довгѣ лѣта въ Австраліи и заробивъ собѣ 23 тысячъ марковъ. Маючи тôлько грошей, постановивъ вернути до своего краю. Але въ дорозѣ постигло его велике нещастє, бо въ той шіфъ, на котрôмъ вôнъ ѣхавъ зъ женою и дѣточками, вдаривъ грôмъ запаливъ и шіфъ згорѣвъ, Тогда много людей стратило житє и маетки, де такожъ его жена и дѣточки погинули тою страшною смертію, лишень вôнъ чудомъ божимъ выратовавъ ся на берегъ и прійшовъ до мѣста Калькуты. Не маючи анѣ цента, а о роботу б[illegible] шки и такъ йшовъ через два роки, доки не прійшовъ до своего рôдного краю, тому тыждень назадъ.

* „Батькôвщина" пише:

„Громада Усте руске на Лемкôвщинѣ купила собѣ за порадою и старанемъ своего пароха о. Ем. Юрчакевича вôдъ жида 240 моргôвъ лѣса. Грошей готовыхъ не було, але о. Юрчакевичови удало ся по довгихъ заходахъ роздобути ихъ и справа удала ся."

Кобы-то нашѣ люде въ Jersey City взяли собѣ при[illegible] кладъ слухати священ[illegible] и йти за его порадою, [illegible] громада Усте руске въ [illegible] рôмъ краю, тодѣ не [illegible] га була-бъ своя школа, [illegible] народный дôмъ; але на [illegible] щасте не хочуть слу[illegible] тôлько ще ворогують, оденъ другого псують.

— НА —

„РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ДОМЪ"

ВЪ АМЕРИЦѢ

Пожертвовали [illegible]

Господ. Геор. Бури[illegible]

„ Ал. Цвѣтков[illegible]

ЧИТАЙТЕ „СВОБО[illegible]

Руска Торговля

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВѢ въ ГАЛИЧИНѢ

Поручае своимъ землякамъ въ Америцѣ всякого рода вещи церковнии а именно:

Евангеліе нового изданія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ и оправахъ ôтъ 55 з. р. до 225 злр. Плащанници на полотнѣ ôтъ 18 злр. до 42 злр. на шолковой матеріи ôтъ 48 до 130 злр. Фелоны, Стихарѣ, Хоругви. Фаны, Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патриціи, Чашѣ, Кадилницѣ, Дарохранительницѣ, Пауки, лихтарѣ, альпакові, мосяжнии, и циновіи. Всякіи книги церковни, а особливо поручае образи до Иконостасôвъ хорошой роботи по дуже умѣренныхъ цѣнахъ, на полотнѣ якъ я посилавъ уже до Шенандоагъ Па, Фріляндъ Па, Міннеаполисъ Мінн. а всѣ були совершенно задовелени о чôмъ ся переконати можна.

Чувъ я що въ Америцѣ заберають ся жиды продавати церковни веща и кажуть собѣ за лихій товаръ надзвичайно дорого платити, для того прошу всѣхъ а особливо Всечестне руске Духовеньство и братства церковни, котримъ лежить на серцю украшеніе домôвъ божихъ, щобы съ своими потребами до мене удавались, я всѣ замовленя яко Русинъ и вашъ родимець якъ можь найтаньше и найсовѣстнѣйше виготовлю. Для того не дайте ся опуковати отъ людей, котри не мають изображенія о церковнихъ вещахъ. При замовленяхъ або, обсталюнкахъ, прошу заразомъ и грошѣ присилати, а слибы замовленіе бôльше стояло якъ 200 злр. или 100 дол. то прошу долучити еще 10 злр. осôбно на таксу, котру треба заплатити американьскому конзулеви въ Вѣдни за потверджеініе рахунку.

Всяки замовленя прошу посилати черезъ „Свободу“ Цѣнники можно получити въ Редакціи „Свободы“

Зôстаю съ почтеніемъ
Михаилъ Дыметъ.

ПЕРША РУСКА ГРОСЕРНЯ
Въ Джерси Сіти.
Подъ числомъ 102 Моррисъ улиця.

Краяне повертаючи до краю чи приходячи съ краю, няй зайдуть тамъ а будуть услужени по щыро руски.

Тамъ дасть ся имъ добру раду и пораду о всѣмъ що тôлько потребно.

BILLY & ZUSA.

BANKERS & STEAM SHIP AGENTS,
20 William St.
BAYONNE N J'

Спродаютъ тикети корабельни на найлѣпши лініи.
* * * * * * * * * * * * *

Посилаютъ грошѣ до старого краю скоро, таньо и безпечно безъ клопоту.

Продаютъ руски книги по знижених цѣнахъ а то:

Великій Молитвословъ	2. 50
Великій Зборникъ , , ,	2. 50
Изборникъ великіи , , ,	3. 50
Псалтиръ великіи , , ,	2. 75
Зборникъ малій въ доброй оправѣ , , , , , , , ,	1. 75
Молитвословъ , , , ,	1. 75
Надежда моя , , , , ,	1. 80
та сама въ скоряной опр.	85
Хлѣбъ Души въ доброй оправѣ. , , , , , , , , ,	1. 75
такій самъ брошур. , , ,	75
Зборникъ малій , , , ,	35
Молитвословъ малій , ,	25

Маемо тактожъ всяки словенски книги. Кто собѣ хоче купити няй зголосить ся подъ высше подану адресу.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памяти краянôвъ що въ его салонѣ завсе свѣже пиво и рôжнородни напой.

Хороша саля для забавъ и братскихъ засѣдань.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

A. BABIAK
686 3. ав. межи 21 а 22 ул.
S. Broklyn N. Y.

Найславнѣйшій краевій рѣзникъ. Его ковбасы и вуженина росходить ся по цѣлой Америцѣ.

Замовленя и обсталюнки услугуесь скоро и точно.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.

Помежи Greenwich i Washington улицями.

АГЕНТУРА КОРАБЕЛРНА И КОЛІОВА.

Спродае шифкарты на найлѣпшій линіи морскій на Бременъ и Гамбургъ. Посылае грошѣ до всѣхъ части свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко свôй чоловѣкъ обходить ся съ людьми сумлѣнно.

HERMAN GIZANG

Рôгъ Варренъ и Моррисъ ул.
Jersey City N. J.

Утримуе въ своимъ складѣ найрозмайтшій трунки такъ старо-краєвіи якъ и американьскій

Саля для забавъ весѣльнихъ.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods
I. ТАЛПАША и Я. ЖИЛИЧА

727. Commeree Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажь до долу въ найлучшіи товари съ першой руки Все свѣже.

Краяне не оминайте своихъ, бо бувъ бы великій грѣхъ! и не слава для руского народа. не забудте

J. TALPASZ & J. ZYLICZ

D OLDENBURG

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

F. MISSLER & KRIMMERT,

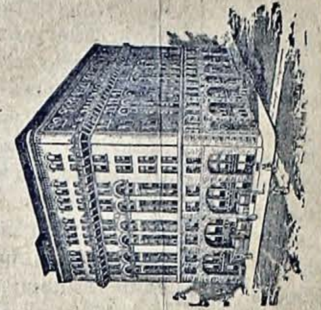
Продаю найтуньше шифкарты до старого краю и посилаю грошѣ въ якъ найкоротшомъ часѣ певно, безпечно безъ жадного клопоту.

Кôлько то уже людей посилало грошѣ до старого краю и купило у мене шифкартъ? а еще жаденъ не скарживъ ся що му була яка хиба.

Поручаюсь памяти моимъ краянамъ остаюсь съ глубокимъ поважанемъ а не забувайте на

F. MISSLER

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
A въ JERSEY CITY
77 GRAND STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о ваше добро познакомитись зъ нами.

Сли кто купить у нас хоть разъ, а переконаесь що добрый зробивъ интересъ.

Зголошуйтеся до нашого складу, або посылайте о пробку (sample)

зъ глубокимъ почтеніемъ

EMANUEL GROSS.

Jmporter of Wines and Liqours
Головный складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.

FRANK WEICEL

Найлѣпшіи Найтуньшіи а на часъ направить кождому зигарки, зигары и все що въ закресъ годинникарській входить,

131 YOIK STREET
JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER.

101 MORRIS STREET.
межи Washington a Warren улицями.
Jersey City.

Поручае свôй складъ винъ заграничныхъ всякого рода пива, медъ, горѣлку лікери по найтуньшой цѣнѣ.

Незабувайте за него.

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

246
PEARL ST
SHAMOKIN, PA.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрий вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звидки онъ?
— Та-жъ краянъ нашъ милый
— У него всѣ русины
— Подкрѣпляють силы!...

— Що за брыидза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

МИХАИЛЪ ЕВЧАКЪ

Рускій
— ЕДИНЫЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧІЙ
— въ —
Вилксбаръ и околицѣ,

Его камѣнне подъ будову есть найлѣпше, а робота найтрвальша.

Будуе мосты и домы, мае власні конѣ до звозу матеріялу.

Дае кериджѣ на похороны на весѣля, хрестины и т. і.

Мешкае
на River Side,
Недалеко Рускои Церкви.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближнього люби, церковъ посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, тôлько грошѣ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!